

arallegim

ELS LLIBRES
I LES COSESIGNASI
ARAGAYNo hi ha cap vida
que no sigui
excepcional

Qualsevol vida és excepcional, única, insubstituïble. El destí de cada home és el destí de tota la humanitat. Quan permetem la injustícia en algú, en realitat la permetem per a tots. Quan algú comet una injustícia, en realitat la comet en nom de tots. “Cada home porta dins la forma completa de la humana condició”, deia Montaigne. En cada vida ens ho juguem tot, com a individus, esclar, però també com a espècie. Tot el bé i tot el mal que podem fer són decisius. Perquè només el podem fer nosaltres. I perquè precisament pel fet de ser únics –i alhora complets en aquesta singularitat– representem el tot.

L'escriptor austríac Robert Seethaler (Viena, 1966) és l'autor de *Tota una vida* (La Campana), en traducció de Mariona Gratacòs. És la novel·la d'una existència aparentment anodina i freda, la d'un home rústec, coix, confinat en una vall d'alta muntanya, solitari, gairebé analfabet, sense amics ni enemics. Algú que surt del no-res (sense passat conegut) i acaba en el no-res (probablement ningú el recordarà). Doncs bé, el que ens diu Seethaler és que aquesta vida és un tresor, el que ens ensenya és que Andreas Egger és la humanitat.

Com la vida d'Egger, la novel·la és senzilla, com un riu fred que simplement corre aigua avall, seguint el seu vertiginós curs natural. L'Egger s'arrossega muntanya amunt, envoltat de neu i fent front, sovint sense ser-ne del tot conscient, a les adversitats del destí. Nascut pràctica-

GETTY

LA VIDA DEL SOLITARI
I COIX ANDREAS
EGGER, QUE SURT DEL
NO-RES I TORNA AL
NO-RES, ÉS ÚNICA

ment a l'entrada del segle XX, en la seva isolada experiència, només tocada fugaçment per l'amor –un amor per Marie que tanmateix dona sentit a tota una vida–, es concentra també l'evolució d'un segle de guerres i progressos tècnics. Un segle voraç al qual ell s'enfronta amb els seus dots naturals, que li do-

nen una seguretat rocosa, aspra: la fortalesa –és físicament fort, molt fort– i la lentitud –és lent, molt lent, tant si parla com si camina.

Tan sols marxa lluny de la vall una vegada, al front rus, al Caucas. Rep ordres i les compleix, primer com a fugaç soldat nazi i després com a pres, en el seu llarg captiveri. No té cap consciència política. Només té la seva vida precària, misteriosa i insondable. Com la de tots nosaltres, finalment.

Sí: tota una vida qualsevol és el que tots tenim. Homes i dones, un a un, cadascun de nosaltres som la humanitat. ♦♦

UN TAST
DE CATALÀALBERT PLA
NUALARTUna petita píndola de
neonatologia neològica

La neonatologia s'ocupa del nounat (o de la nounada), i algú es pot preguntar per què no s'ocupa del neonat. La dualitat entre paraules cultes (manllevades directament del llatí) i paraules d'evolució popular és una constant en totes les llengües romàniques. Parlem d'un problema ocular (del llatí *oculus*) de l'ull, i ningú se n'estranya. Però en el cas de nounat el que sí que pot estranyar és que tinguem un prefix popular, *nou-*, combinat amb una arrel adjectival aparentment culta, *nat*.

En efecte, *nat* ve del llatí *natus*, però podem dir que és un cultisme? Ho seria si s'hagués reintroduït al català des del llatí, però es tracta més aviat d'un arcaisme, d'un romanent del català antic. Això explica que el pugem trobar en el llenguatge més

popular (“que és nat de mare verge i està mig mort de fred”).

Si el *nat* fos culte, esperaríem que *nou* no s'unís a *nat* sinó a *nascut* per formar *nounascut* seguint el patró de *nouvingut* o *noucasat*. És el que fa el francès, *nouveau-né*, l'anglès, *newborn*, el portuguès, *novo-nascido*, i el romanès, *nou-nascut*.

La millor prova d'aquest aparellament classista, en què les formes cultes i les populars tendeixen a no barrejar-se, és que en anglès també hi ha *neonate* i en portuguès *neonato*.

'NOUNASCUT' I
'NEONAT' SÓN
PARAULES POSSIBLES
PERÒ NOMÉS 'NOUNAT'
ÉS UNA PARAULA REAL

En el cas del castellà, un *neonato* de registre més tècnic conviu amb el *recién nacido* popular.

L'italià presenta un problema similar al nostre. En italià *nascut* és *nato* (*nato* és alhora culte i popular). En teoria, doncs, tant podria fer *nuovo-nato* com *neonato*, però el seu *nuovo* no funciona com a prefix i opten per *neonato*.

El que ens hauria de quedar clar d'aquest garbuix és que una cosa són les paraules possibles d'una llengua i una altra les reals. En català, tant *nounascut* com *neonat* són paraules possibles i ben formades, però només *nounat* és avui una paraula real, que trobem als diccionaris. Al meu modest parer, *nounascut* no ens fa cap falta però *neonat* podria ser una forma culta, més tècnica, que convísqués amb *nounat*. ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] El noi del Maravillas

LLUÍS LLACH

Empúries
512 pàgines, 21,50 €

2/2

NO-FICCIÓ

[1] Transforma la teva salut

XEVI VERDAGUER

Rosa dels Vents
296 pàgines, 17,90 €

1/8

[2] Origen

DAN BROWN

Empúries
608 pàgines, 22,50 €

1/7

[2] M'estimes i em times

JÚLIA BERTRAN

Bridge
216 pàgines, 19 €

-/7

[3] La mort i la primavera

MERCÈ RODOREDÀ

Club Editor
448 pàgines, 24,95 €

-/2

[3] El que la terra m'ha donat

LLUÍS FOIX Columna

224 pàgines, 19,90 €

2/4

[4] El llibre de La Marató:
malalties infeccioses

DIVERSOS AUTORS Columna

224 pàgines, 10 €

-/2

[4] No n'hi ha prou amb dir no

NAOMI KLEIN Empúries

260 pàgines, 21 €

3/2

[5] La piràmide de fang

ANDREA CAMILLERI

Edicions 62
256 pàgines, 16,90 €

8/2

[5] Nova il·lustració radical

MARINA GARCÉS Anagrama

80 pàgines, 7,90 €

5/5

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] Origen

DAN BROWN

Planeta
640 pàgines, 22,50 €

1/7

NO-FICCIÓ

[1] Fugas

JAMES RHODES

Blackie Books
280 pàgines, 19,90 €

-/1

[2] El fuego invisible

JAVIER SIERRA

Planeta
500 pàgines, 21,90 €

2/3

[2] Cree en ti

RUT NIEVES

Planeta
256 pàgines, 20,90 €

2/12

[3] Yo soy Eric Zimmerman

MEGAN MAXWELL Planeta

544 pàgines, 15,90 €

3/5

[3] Transforma tu salud

XEVI VERDAGUER

Grijalbo
296 pàgines, 17,90 €

1/8

[4] Una columna de fuego

KEN FOLLETT

Plaza & Janés
944 pàgines, 22,90 €

5/10

[4] Clásicos para la vida

NUCCIO ORDINE

Acantilado
178 pàgines, 12 €

6/5

[5] Los pacientes del doctor García

ALMUDENA GRANDES Tusquets

768 pàgines, 22,90 €

9/11

[5] Prohibido nacer

TREVOR NOAH

Blackie Books
336 pàgines, 19,90 €

7/5

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat